

انواع منابع انبساط باز

منابع انبساط باز معمولاً به صورت عمودی ساخته می‌شوند به طور کلی منابع انبساط بسته به نظر کارشناس انجام پروژه می‌تواند به صورت استوانه‌ای یا به صورت مکعب مستطیل ساخته شود. هر دوی منابع انبساط با توجه به طول کارکرد طراحی و تولید می‌شوند. منبع انبساط معمولاً اولین جایی است که در یک موتورخانه دستخوش پوسیدگی می‌شود.

منابع انبساط باز چه ویژگی‌ای دارند؟

علاوه بر ابعادی که برای ساخت یک منبع انبساط باز بسیار اهمیت دارد، لوله کشی و محل قرار گیری این تجهیزات بسیار مهم است. معمولاً منابع انبساط باز در بالاترین نقطه یک ساختمان قرار می‌گیرند. بهتر است که منبع انبساط باز کمی بالاتر از بالاترین مصرف کننده قرار بگیرد. مثلاً ۲

متر کافی است. جزئیات نصب و راه‌اندازی منابع انبساط باز در نشریه ۱۲۸ ساختمان در سمت دوم به صورت کامل آورده شده است.

منبع انبساط باز موتورخانه

منبع انبساط باز در موتورخانه از جمله تجهیزاتی است که برای جلوگیری از صدمات احتمالی انبساط یا انقباض آب را می‌گیرد. دلیل نامگذاری آن با نام منبع انبساط باز این است که به صورت یک مخزن ساخته می‌شود که قسمت بالایی آن باز است و با اتمسفر در تماس است. این باعث می‌شود که فشار روی مخزن تقریباً برابر با صفر باشد. همچنین مخازن انبساط باز در موتورخانه باعث هواگیری بهتر و منبع اصلی پرکن کل سیستم در نظر گرفته می‌شوند.

ضخامت منبع انبساط چگونه تعیین می شود؟

* ضخامت ورق بدنه و عدسی در قسمت های مختلف مخزن با توجه به استاندارد بر مبنای فشار کاری و مقدار خوردگی مجاز تعیین می شود. این مخازن در قسمت های مختلف می توانند از ورق ۳ یا ضخامت بالاتر ساخته شوند. ولی استفاده از ورق پایینتر از ۲ میلیمتر به هیچ عنوان توصیه نمی شود.

حداقل ارتفاع منبع انبساط از بالاترین مصرف کننده را چگونه محاسبه می کنیم؟

برای مشخص کردن ارتفاع مخزن انبساط از بالاترین مصرف کننده، ابتدا باید ببینیم که دمای نهایی سیستم باید چقدر باشد. منبع انبساط را می توان برای سیستم چیلر، سیستم بویلر آب داغ یا سیستم دیگ چدنی آبگرم انتخاب کرد.

در صورتی که سیستم چیلر یا دیگ آب گرم با دمای کمتر از ۹۵ درجه باشد ارتفاع از بالاترین مصرف کننده باید ۲ متر باشد.

در صورتی که سیستم با آب داغ بالاتر از ۹۵ درجه سانتیگراد باشد، سیستم باید طوری طراحی شود که حداقل ارتفاع از بالاترین مصرف کننده برابر با فشار استاتیکی مورد نیاز طبق مشخصات ترمودینامیکی آب خواهد بود.

منبع انبساط باز چگونه انتخاب می شود؟

برای محاسبه حجم مفید منبع انبساط ابتدا باید حجم کل سیستم را بدست آورد. این پارامتر شامل آب داخل لوله ها، تجهیزات موتورخانه (مانند پمپ ها یا دیگ)، آب داخل مصرف کننده ها (مانند فن کویل، رادیاتور و ...) و همچنین تمام تجهیزاتی است که ممکن است در سیستم وجود داشته باشد. بعد از محاسبه حجم آب کل سیستم به طراحی و انتخاب منبع انبساط باز می پردازیم.

با توجه به ضریب انبساط حجمی آب که برابر با ۰.۰۲ درصد است، و در نظر گرفتن حجم کل آب سیستم و ضریب اطمینان ۱.۵۷ حجم منبع انبساط برابر است با:

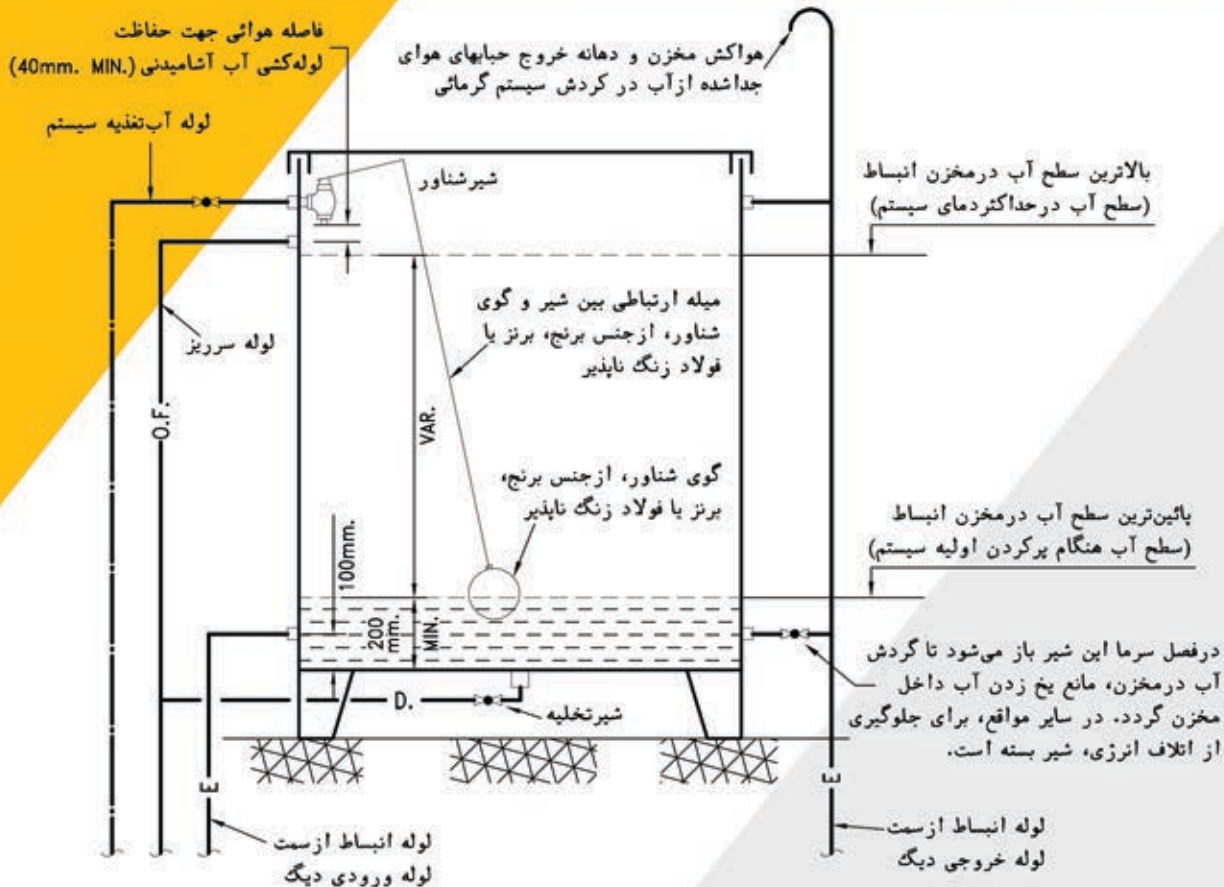
$$\text{حجم منبع انبساط باز} = \text{حجم آب کل لوله ها} \times ۰.۰۲ \times ۱.۵$$

در اینصورت اگر حجم کل سیستم را به لیتر (یا هر واحد دیگر) جاگذاری کرده باشیم، توجه به اینکه فشار روی این مخازن صفر است، مهمترین مساله در تعیین ضخامت میزان خوردگی آب خواهد بود.

روش سرانگشتی برای محاسبه منبع انبساط:

حجم کل منبع انبساط به صورت سرانگشتی برابر خواهد با یک هزارم ظرفیت دیگ!

$$\text{OET Volume (lit)} = 0.001 * \text{Boiler}$$

نکات مهم در ساخت منابع انبساط

* قسمت پایین منبع در صورتی که کل سیستم پر باشد باید ۲۰ سانتیمتر از کف فاصله داشته باشد.

* بعد از محاسبه تغییر حجم کل سیستم با توجه به سطح مقطع منبع انبساط باید اختلاف سطح پایین و سرریز مشخص شود.

* سرریز حتما باید پایین تر از فلوتر باشد تا کمترین میزان احتمال آلودگی را داشته باشیم.

* برگشت دیگ در صورتی که لوله ها عایق شده باشند نیاز به لوله کشی ندارد.

قطر داخلی لوله هایی که انبساط تاسیسات گرمایی را به مخزن باز مرتبط می کنند از فرمول های زیر قابل محاسبه هستند:

حداقل قطر داخلی لوله ای که لوله خروجی دیگ را به مخزن انبساط مرتبط می کند؛

$$= 15 + 1.5 \times \sqrt{\frac{Q}{1000}}$$

حداقل قطر داخلی لوله ای که لوله برگشت دیگ را به مخزن انبساط مرتبط می کند؛

$$= 15 + \sqrt{\frac{Q}{1000}}$$

Q مجموع ظرفیت های حرارتی مبدل های حرارتی یا دیگ های در مدار هستند و بر حسب kCal/hr در نظر گرفته می شود.

قطر داخلی لوله ها در هر صورت نباید از اندازه نامی ۱ اینچ (۲۵ میلیمتر) کمتر باشد.

لوله سرریز
۱۰ سانتیمتر پایین تر از لوله پرکن

ردیف	حجم نامی (lit)	عرض (cm)	طول (cm)	ارتفاع (cm)	حجم انبساط (lit)
۱	۱۰۰	۴۰	۵۰	۵۰	۴۰
۲	۱۲۵	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰
۳	۲۰۰	۵۰	۵۰	۸۰	۱۲۵
۴	۲۵۰	۵۰	۵۰	۱۰۰	۱۷۵
۵	۳۰۰	۵۰	۵۰	۱۲۰	۲۲۵
۶	۳۵۰	۵۰	۵۰	۱۴۰	۲۷۵
۷	۵۰۰	۶۰	۶۰	۱۴۰	۳۹۶
۸	۶۰۰	۶۳	۶۳	۱۵۰	۴۷۶
۹	۸۰۰	۷۳	۷۳	۱۵۰	۶۳۹
۱۰	۱۰۰۰	۸۳	۸۳	۱۵۰	۸۲۷
۱۱	۱۲۰۰	۹۰	۹۰	۱۵۰	۹۷۲
۱۲	۱۵۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۵۰	۱۲۰۰
۱۳	۲۰۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰	۱۷۰۰